

I. Základní metodické přístupy

Od roku 2002 je **dotazník VŠPS** plně harmonizován se standardem Eurostatu. Obsah standardu Eurostatu se stále vyvíjí a v této souvislosti ČSÚ provádí příslušné změny v národním dotazníku VŠPS v souladu s nařízeními Evropského parlamentu a Rady (EU). Formální struktura čtvrtletní a roční publikace však zůstávají zachovány a umožňují tak čtenáři dobrou orientaci ve vazbě na publikace za předcházející období. Zároveň je zajištěna kontinuita a konzistence statistických dat v potřebné časové posloupnosti.

Počínaje 1. lednem 2000 vstoupilo v platnost na základě ústavního zákona č. 347/97 Sb. územní uspořádání České republiky, podle něž je ČR dělena na **14 krajů** - vyšších územních samosprávných celků (VÚSC). V návaznosti na toto administrativní uspořádání bylo pro potřeby statistické, analytické a pro potřeby Evropské unie, v souladu s Usnesením vlády České republiky č. 707/1998, provedeno vymezení osmi statistických územních jednotek (**regionů soudržnosti**) na území ČR. Územní uspořádání České republiky respektuje systém vymezení NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) v zemích EU. S ohledem na uvedenou změnu byla z výsledků VŠPS vytvořena i tato publikace, která obsahuje pohledy na trh práce na všech základních úrovních, tj. NUTS 1 - Česká republika, NUTS 2 - regiony soudržnosti a NUTS 3 - kraje (VÚSC).

Předmětem šetření ve VŠPS jsou **všechny osoby obvykle bydlící v náhodně vybraném bytě**, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují jen základní údaje týkající se vztahu k referenční osobě starší 15 let, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. **Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních.** Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména za cizí státní příslušníky žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení Eurostatu lze údaje za tyto osoby získat buď z administrativních zdrojů nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

Výběrový soubor zahrnoval v každém čtvrtletí roku 2024 průměrně **23,5 tis. bytů** na území celé České republiky (přes 0,5 % všech obvykle obydlených bytů), v nichž bylo šetřeno **48,4 tis. respondentů všech věkových skupin**. Z nich je v průměru **42,0 tis. respondentů ve věku 15 a více let**. Tento rozsah souboru umožňuje získat odhady charakteristik trhu práce na úrovni republiky i odhady hodnot na úrovni NUTS 2 a NUTS 3 s přesností požadovanou Eurostatem.

Údaje za všechna čtvrtletí roku 2024 byly převáženy na věkovou strukturu obyvatelstva podle populačních úhrnů z demografické statistiky k 31. 12. 2023. **Odečteny byly odhady počtu osob bydlících mimo soukromé domácnosti**, tj. žijících v tzv. kolektivních domácnostech (domovech důchodců, ústavech sociální péče, nápravných zařízeních apod.) na základě údajů statistiky sociálního zabezpečení, a dále odhadů počtu vězňů a počtu přistěhovaných cizinců, jež nežijí v bytech. Uvedený **způsob přepočtu** nejlépe **koresponduje s okruhem osob zahrnutých do šetření**, tj. obyvatelstvo obvykle bydlící v soukromých domácnostech).

VŠPS je kontinuální šetření, jehož výsledky jsou vyhodnocovány a publikovány ve čtvrtletní periodicitě. Následně jsou publikovány průměrné roční údaje ukončeného kalendářního roku.

Od roku 2011 nejsou samostatně publikovány **údaje za civilní sektor**. Veškeré tabulky dříve publikované za civilní sektor (tabulky typu 300) jsou publikovány za celé národní hospodářství, a to ve stejném formátu, při zachování hlaviček i sloupců.

Od roku 2011 jsou zjišťovány **některé ukazatele v omezeném rozsahu**, a proto nejsou součástí pravidelných čtvrtletních a ročních publikací. Příslušné údaje budou k dispozici **jen jako roční údaje** a lze si je vyžádat prostřednictvím informačního servisu ČSÚ. Jsou to tyto dříve pravidelně publikované ukazatele (v předešlých ročních průměrech č. tabulky):

- důvody ekonomické neaktivity (107);
- osoby se zdravotním postižením (108);

- práce v atypickou dobu – na směny, večer, v noci, v sobotu, v neděli (313)

Od roku 2014 jsou obory vzdělání opět zjišťovány čtvrtletně.

- obory vzdělání (103, 105, 203, 403) - pozn.: na vyžádání lze poskytnout roční i čtvrtletní údaje

Od 3. čtvrtletí roku 2016 jsou ve VŠPS obory vzdělání zjišťovány podle nové Klasifikace oborů vzdělání **CZ-ISCED-F 2013**, která je plně v souladu s mezinárodním standardem, který byl vytvořen organizací UNESCO.